

20.1.2021

Oikeusministeriön lausunto poliisin liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuuden toimintaohjelman luonnoksesta vuosille 2021-2024

Oikeusministeriö pitää hyvänä, että poliisin liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuuden toimintaohjelmassa painotetaan laajaa yhteistyötä ja tietojohtoista toimintaa. Toimintaohjelmassa tuodaan esille myös tietopohjan rajoitukset, toteamalla mm. että vain pieni osa liikennerikoksista tulee poliisin tietoon. Toisaalta poliisin aktiivisella valvonnalla on merkittävä vaikutus rikosten ilmitulon kannalta, mikä osaltaan vaikuttaa tilastoihin. Toimintaohjelmassa viitataan asukaskyselyihin. Oikeusministeriö esittää, että alueellista ja paikallista tietopohjaa voisi pyrkiä täydentämään systemaattisesti toteutetuilla paikallisilla asukaskyselyillä. Sisäisen turvallisuuden strategian alainen työryhmä kehittää vuonna 2021 paikalliseen käyttöön turvallisuuskyselyä ja sen raportointimallia.

Toimintaohjelmassa tuodaan esille, että Huotari (2020) arvioi tutkimuksessaan, että vaikka valvontaan käytetty aika ei kasva, siihen käytetyn ajan tuottavuus ja vaikuttavuus lisääntyvät, kun valvontaa suorittavat osallistuvat aikaisempaa vahvemmin toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen osana analyttistä, tietointensivistä ja -johtoista toimintaa, jossa he pystyvät hyödyntämään palautetietoa ja kertyvää näyttöä toimenpiteiden purevuudesta ja vaikuttavuudesta. Huotari jatkaa, että kriittinen tekijä vaikuttavuudessa onkin jatkossa se, miten yhteistyö muiden liikenneturvallisuustahojen kanssa saadaan toteutumaan toiminnan kaikilla tasoilla, miten asiantuntijoiden keskinäistä yhteistyötä palveleva tiedonvaihto saadaan toimimaan ja miten löydetään toimivia tapoja osallistaa kansalaisia liikenneturvallisuustyöhön sekä paikallisesti että kansallisesti. Toimintaohjelmassa kuitenkin käsitellään varsin suppeasti niitä mekanismeja, joiden avulla asukkaiden osallistumista poliisin liikenneturvallisuustyöhön edistettäisiin. Toimintaohjelmassa todetaan yleisesti, että Suomessa toteutetaan säännöllisesti useita erilaisia turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta käsitteleviä kyselyitä. Oikeusministeriö suosittaa, että toimintaohjelmassa avattaisiin yksityiskohtaisemmin sitä, miten asukkaiden tietoa ja näkökulmia voitaisiin paremmin huomioida poliisin liikenneturvallisuustyössä. Esimerkiksi edellä mainittujen paikallisten turvallisuuskyselyiden lisäksi voitaisiin hyödyntää alueellisia turvallisuuskävelyitä. Suuremmissa kaupungeissa toteutettujen paikallisten turvallisuuskyselyiden tuloksissa on näkynyt selvästi, että suurimmat koetut turvallisuusongelmat liittyvät liikenteeseen. Tämä on odotettua, sillä esimerkiksi rikos on melko harvinainen tapahtuma useimpien asukkaiden kohdalla, kun taas asukkaat liikkuvat arkirutiineissaan päivittäin. Oikeusministeriö haluaa korostaa, että asukkailta saatu tieto täydentää hyvin viranomaistietoja. Tämä auttaisi mm. ongelmakeskittymien (hot-spots) kartoittamisessa. Se myös tukisi toimintaohjelmassa korostettujen niukkojen resurssien oikein kohdistamisen tärkeyttä.

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Toimintaohjelmassa todetaan, että liikennekäyttäytymisen vaikuttavuusmekanismi voi liittyä valvontaan ja toimivaan sanktiojärjestelmään. Tässä yhteydessä tuodaan esille myös tekniset valvontalaitteet. Toimintaohjelmassa voisi myös mainita Mikko Aaltosen (2017) tutkimuksen. Kaksiosaisessa VN-TEAS tutkimuksessa *Yli- ja keskinopeudet rikesakkojen korotuksen jälkeen* tarkasteltiin 1.9.2015 voimaantulleiden rikesakkojen korotusten vaikutuksia yli- ja keskinopeuksiin Suomessa. Oikeusministeriö korostaa, että on tärkeää seurata lainsäädännön vaikutuksia liikenneturvallisuustyössä mahdollisimman reaaliaikaisesti ja tuloksia pitää hyödyntää päätöksenteossa. Toimintasuunnitelmassa keskustelu vaikuttavuusarviointista jää valitettavan suppeaksi ja teoreettiseksi. VN-TEAS hankkeiden hyödyntämistä voisi suunnitella osana toimintasuunnitelmaa.

Toimintaohjelman kappaleessa 7.3.1.2 *Alkoholi, huumausaineet ja päihteet* mainitaan koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn tavoiteohjelmassa vuosille 2021-2030. Tässä yhteydessä olisi hyvä ottaa huomioon myös sosiaali- ja terveysministeriön päihde- ja riippuvuusstrategia, mikä vahvistetaan alkuvuodesta 2021.

Osastopäällikkö

Ari-Pekka Koivisto

Erityisasiantuntija

Markus Alanko

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET
FINNISH GOVERNMENT

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/28379/2020

VN: Sisäministeriön lausuntopyyntö poliisin liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuuden toimintaohjelman luonnoksesta vu

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/28379/2020-OM-2

Oikeusministeriön lausunto poliisin liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuuden toimintaohjelman luonnoksesta vuosille 2

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Alanko Kai 911925140	2021-01-22T13:00:45	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK
Koivisto Ari-Pekka 91218471A	2021-01-25T10:13:39	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

45d4ac8918bbf88f013d816bd6b0fd171b02bfbb1f55d1f6d28c072a74336c90